

Algemene beschouwingen 2022 CDA Staphorst

Inleiding

Wereldwijd zijn mensen bang en vrezen voor de toekomst. Er zijn zorgen om het klimaat en hoe gaat het verder met corona.

Vroeger hoorde je bij een groep, bij een zuil. Daar voelde je je geborgen, daar haalde je de normen en waarden vandaan. Nu dat is weggefallen, komt er plaats vrij voor andere groepen om je bij aan te sluiten. Groepen die je angst juist groter maken. Afzetten tegen buitenlanders, omdat je bang bent dat je baan vervalt of je geen huis kunt krijgen. Afzetten tegen het bestaan van corona, omdat je bang bent voor globalisering, voor het niet meer kunnen doorgronden van de politiek. Afzetten tegen reformatorische mensen, afzetten tegen Staphorst, omdat wij hier andere normen en waarden hebben dan de randstedeling.

Angst. Het gevoel van beklemming, vrees, onveiligheid of onzekerheid.

Veel mensen horen hier nog wel bij een groep, een kerk, waar ze zich gehoord en geborgen voelen. Daardoor hebben wij hier een maatschappij die naar elkaar omkijkt, een maatschappij van noaberschap.

Dat vraagt wel inzet van inwoners, dat vraagt verantwoordelijkheid van ieder persoonlijk.

Maar dat vraagt ook inzet van de gemeentelijke overheid. Wij moeten zorgen dat het vertrouwen blijft bestaan in de overheid. Dat kan door kleinschaligheid, door voorzieningen op peil te houden en door de democratie vanuit de samenleving te laten beginnen. Daar willen wij ons als CDA het komend jaar voor inzetten.

Die verantwoordelijkheid willen wij ook vragen van iedere inwoners van Staphorst in deze coronacrisis. Laat je vaccineren. Doe het voor jezelf, maar doe het vooral uit naastenliefde. 1 Johannes 4 zegt daarover: "De liefde laat geen ruimte voor angst."

Steun aan de boeren

Voordat ik inhoudelijk naar de begroting ga, eerst nog even dit.

De boeren doen al jaren hun stinkende best om zich aan alle complexe regelgeving te houden. Zij doen investeringen die van hen gevraagd worden maar waarvan het nut niet altijd duidelijk is. De rek is eruit bij de sector en er moet in gezamenlijkheid worden gekeken wat zij nodig hebben en wat daarvoor gedaan moet worden. Wij beseffen ons dat wij als lokale overheid daar een uiterst kleine, danwel nagenoeg niet bestaande, invloed hebben, maar wij mogen ons daar best over uitspreken. Verder kunnen wij lokaal kijken waar we onze kennis en kunde kunnen inzetten wanneer het bijvoorbeeld gaat om bedrijfsopvolging. Want boeren zijn onmisbaar voor de samenleving, niet alleen verzorgen zij de voedselproductie, ook onderhouden zij het landschap. Wij staan pal naast, achter en voor onze boeren

Wij zijn blij dat er een sluitende begroting voor ons ligt, dat hebben we afgelopen jaren ook wel anders gezien. Een aantal onderwerpen uit deze begroting willen we graag bij stil staan.

Hogere lastendruk inwoners

We zien dat veel producten duurder worden. De energieprijzen stijgen. Benzinekosten gaan omhoog en ook in de supermarkt zijn we meer kwijt. Kortom, de consument wordt geraakt in de portemonnee. De landelijke overheid heeft een eerste maatregel aangekondigd door de energiebelasting te verlagen. Vooral voor de mensen die het nodig hebben, voor wie een stijging als die we nu meemaken niet op kunnen brengen, is dat goed nieuws.

Wij zien het als onze plicht om ook als gemeentelijke overheid te onderzoeken waar wij onze inwoners kunnen helpen. Dat kan allereerst door in te zetten op het minder gebruiken van energie. Immers, wat je niet gebruikt hoeft je ook niet te betalen. Wij zijn blij dat we als gemeente hier al op inzetten door bijv. voorlichting te geven over isoleren van huizen. Maar we willen graag een stap verder gaan. Daarbij kijken we naar de afvalstoffenheffing en de OZB die het college voorstelt om te verhogen. Een gemiddeld huishouden is dit jaar 209 euro kwijt aan de afvalstoffenheffing en zal volgend jaar 237 euro kwijt zijn. Voor de OZB is dat dit jaar 310 euro en volgend jaar 345 euro. Dat betekent een stijging van 63 euro. Waarbij ook vorig jaar de lastendruk al gestegen is met bijna 60 euro.

Wij hebben als gemeente een reserve om tegenvallers in het afval op te vangen. Wij zouden graag een

gedeelte van die reserve in willen zetten om het tarief niet te hoeven laten stijgen. Een reserve is er immers voor mindere tijden en voor de consument zitten we nu daar nu in qua lastendruk. En dan de OZB. Vanaf 2020 t/m 2023 stelt het college ieder jaar een verhoging van 10% + inflatiecorrectie voor. De opbrengst voor de gemeente stijgt hierdoor in totaal met €500.000, vooral omdat de WOZ-waarde van de huizen nog flink verder zal stijgen. Voor de waarde van het huis zelf is dat positief, maar daardoor stijgen de woonlasten ook. Wij stellen daarom voor om het percentage te verlagen wat we in rekening brengen over de waarde van de woning, zodat we de 10% extra lastendruk niet bij onze inwoners neerleggen.

Woningnood

Een van de grootste maatschappelijke problemen van deze tijd is de wooncrisis. Er is een tekort aan huizen, de wachttijden voor sociale huurwoningen zijn lang en fors overbieden op de huizen die wel te koop zijn is al normaal geworden. Steeds meer mensen trekken weg uit de stad en weten de dorpen weer te waarderen. Wat wij met elkaar natuurlijk al lang wisten dat het hier prachtig wonen is! Maar dit heeft wel als nadeel dat er door nog meer mensen animo is voor de schaarse woningen die te koop komen. Voor de starters in onze gemeente maakt het dit nog veel moeilijker om een woning te vinden.

Daarom moeten we als gemeente inzetten op woningbouw. Wij zijn blij dat er zowel in IJhorst, Rouveen als Staphorst binnen korte tijd zicht is op deze woningbouw. Maar wij vinden tegelijkertijd ook dat we als gemeente al verder vooruit moeten kijken. We hebben afgelopen jaren gezien hoe lang het duurt van een plan tot aan daadwerkelijk bouwen van woningen. Dan kunnen we niet nu afwachten tot het volgende plan vol is gebouwd en dan eens gaan nadenken over het volgende plan. Nee, we moeten nu al bezig met het volgende woningbouwplan in Staphorst, in Rouveen en in IJhorst. Om senioren in eigen gemeente een plek te kunnen bieden, om onze starters te helpen en ook om de doorstroming op gang te houden.

Naast het bouwen van koopwoningen moeten we als gemeente samen met Vechthorst ook aan de slag om sociale huurwoningen en appartementen te bouwen. Het is belangrijk dat ook in de nieuwe wijken een percentage voor sociale woningbouw bestemd wordt. Om zo spreiding door de hele gemeente te bevorderen. En gezien de vluchtelingen toestroom moeten we voorbereid zijn om meer te bouwen, meer beschikbaar te hebben. Zodat we niet de situatie krijgen dat door de opvang van vluchtelingen de wachtlijsten nog langer gaan worden. Hier moeten we nu al mee bezig gaan om niet achter de feiten aan te blijven lopen.

Sneller uitbreiden bedrijventerrein

Voor de bedrijventerreinen geldt hetzelfde als voor de woningen. Er is grote behoefte aan, ondernemers willen uitbreiden maar kunnen nu niet. De schaarste aan beschikbare grond zit hen in de weg. Sterker nog, er is momenteel gewoon helemaal niets meer uit te geven aan nieuwe bedrijventerrein, alles is vol. En als we niet uitkijken gaan ondernemingen uitwijken naar een andere plaats waar wel ruimte is. Een bedrijf kan niet jaren wachten tot de gemeente zover is. De taartpunt gaat ontwikkeld worden, maar deze is al helemaal verzegd. De Esch 0 is de volgende in rij, maar daar is niet heel veel ruimte en niet ieder soort bedrijf kan daar zitten. Wij hebben als speerpunt in ons vorige verkiezingsprogramma benoemd om ten zuiden van de Gorterlaan te starten met een nieuw bedrijventerrein. We zijn bijna weer in verkiezingstijd aanbeland en helaas kunnen we ditzelfde speerpunt opnieuw naar voren brengen. Op onze vragen of er al een start gemaakt is met dit bedrijventerrein was het antwoord heel duidelijk Nee, nog geen enkele start. Wij willen daarom het college oproepen om hier wel zo snel mogelijk mee aan de slag te gaan. Willen we immers meer woningen bouwen, laten we dan ook zorgen voor de werkgelegenheid.

Bedrijfsvoering

Een sterke organisatie is van groot belang om de zelfstandigheid van onze gemeente te waarborgen. Hier hebben wij wel zorgen over. Dat komt deels door het verloop in personeel. De last van een kleinere gemeente die goede krachten opleidt die na enkele jaren naar een grotere gemeente vertrekken. En opnieuw wordt in deze begroting aangegeven dat er gewerkt wordt aan de ontwikkeling van de organisatie. Wij begrijpen dat een organisatie moet mee veranderen in een veranderende omgeving. Maar dat zou de standaard moeten zijn en daar zou niet telkens opnieuw budget voor gevraagd moeten worden. Wij zijn in ieder geval wel blij dat er voor komend jaar 'slechts' een groei van 1,5 fte wordt voorzien. Dit hebben we afgelopen jaren met grotere stappen gezien die wij ook niet toe hebben gejuicht.

Wat wij wel vreemd vinden is de lichte groei voor komend jaar, maar dan toch in 2023 op een krimp van 3,5 fte inzetten. Schijnbaar had de forse groei van vorig jaar dan niet gehoeven, omdat we die in 2023 weer deels

terugdraaien.

Met de zomernota hebben we opgeroepen tot minder inhuur. Bijvoorbeeld om de drie beleidsplannen die opgesteld moeten worden voor 20.000 euro per plan aan inhuur creatiever te bezien. Maak bijvoorbeeld gebruik van de kennis die we samen hebben in onze dorpen. Helaas heeft het college deze handschoen niet opgepakt.

Reestmond

Wij vinden het belangrijk dat iedere inwoner zich kan ontplooiën in een betaalde baan. Ook degenen die in een gewone werkomgeving niet aan de slag kunnen door medische of sociale beperkingen. Daarvoor maken we al jarenlang gebruik van werkvoorzieningsschap Reestmond. We nemen zelfs deel in deze gemeenschappelijke regeling samen met Meppel en Westerveld. Jarenlang bracht Reestmond meer op dan het kostte. Maar dit is al een tijdlang gekeerd. Elk jaar moeten we nu meer geld bijstorten naar Reestmond. Daarbij komt dat een gemeenschappelijke regeling veel tijd kost van ambtenaren en wethouders, terwijl uiteindelijk Meppel de zeggenschap heeft als grootste speler. Wij willen daarom onderzoeken wat de kosten en wat de baten zijn als we uit Reestmond stappen als gemeente Staphorst. Een belangrijke voorwaarde daarbij is wel dat het welzijn van de betrokken medewerkers voorop staat. Dat kan bijvoorbeeld door een constructie waarbij we geen eigenaar meer zijn van Reestmond maar werkplekken in kopen bij verschillende werkvoorzieningsschappen waaronder Reestmond.

Omgevingswet

Epos is opgestart als voorloper op de omgevingswet. Ook moet er volgens de nieuwe omgevingswet een omgevingsplan worden gemaakt. Vorig jaar met de begroting hebben wij hiervoor een amendement ingediend dat voordat het bedrag van 400.000 euro wordt uitgegeven, er eerst een financiële toelichting moet komen. Deze financiële toelichting is niet gekomen afgelopen jaar. Jammer en bijzonder vreemd dat een onderbouwing op hoofdlijnen meer dan een jaar moet duren om te maken. Het wordt nog vreemder wanneer we nu lezen dat een extern bureau hiervoor is ingeschakeld. We kunnen dus wel zelf een kostenraming maken om een budget van specifiek 400.000 euro te vragen aan de gemeenteraad. Maar wanneer dit bedrag onderbouwd moet worden, moet een extern bureau dit uitvoeren. U zult begrijpen dat het inhuren van een extern bureau absoluut niet de insteek van ons amendement was! Wij zien dan ook alsnog graag een onderbouwing op hoofdlijnen tegemoet, zonder externe inhuur, alvorens dit bedrag beschikbaar te stellen.

Geen legesverhoging met 15%

Bij de zomernota hebben wij ook al aangegeven geen voorstander van het verhogen van de leges te zijn. De initiatiefnemer is meer kwijt aan zijn professional, die meerkosten hebben we bij de start van epos van de standaardleges afgehaald zodat de initiatiefnemer per saldo niet duurder uit is. Wij zijn er voorstander van om binnen de maatregelen die voortkomen uit de evaluatie van epos eerst naar onze eigen organisatie te kijken en niet als eerste de leges te verhogen.

Wij danken allen die meegewerkt hebben aan het opstellen van deze begroting, wensen wij college, ambtelijk apparaat en gemeenteraad, Gods zegen toe met het uitvoeren hiervan in 2022.

26 oktober 2021,

De fractie van CDA Staphorst,
Herriët Brinkman
Genevive Compagner
Henk Courtz
Arjan Hokse